

رابطه نگرش شغلی و سرمایه اجتماعی با سرمایه روانشناختی معلمان مقطع ابتدایی

زهرا مدیری^۱

^۱ آموزگار پایه دوم، دبستان شهید غیور اصلی، ناحیه ۷، مشهد، ایران، z.modiri45@gmail.com

چکیده - هدف از انجام این مقاله، بررسی رابطه نگرش شغلی و سرمایه اجتماعی با سرمایه روانشناختی معلمان مقطع ابتدایی می باشد. مقاله حاضر از نظر نوع تحقیق، توصیفی- همبستگی است. حجم نمونه آماری این مقاله، ۳۰۱ نفر از معلمان ابتدایی سطح کشور می باشد. ابزار گرد آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسش نامه سرمایه اجتماعی دلاور و جهانتاب (۱۳۹۰)، پرسشنامه استاندارد سرمایه روانشناختی لوتانز (۲۰۰۷) و پرسشنامه استاندارد نگرش شغلی محمدپور (۱۳۹۵) می باشد. با کمک نرم افزار SPSS، اثر بین متغیرهای تحقیق با استفاده از آزمون های همبستگی و رگرسیون سنجیده شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد هر دو متغیر سرمایه اجتماعی و نگرش های شغلی تاثیر معناداری بر سرمایه روانشناختی دارد ثانیاً رابطه بین متغیرهای سرمایه اجتماعی و نگرش های شغلی با سرمایه روانشناختی مستقیم و معنادار است و تمامی خرده مقیاس های سرمایه اجتماعی و نگرش های شغلی بر سرمایه روانشناختی تاثیر مستقیم و معناداری دارد.

کلید واژه- نگرش شغلی، سرمایه اجتماعی، سرمایه روانشناختی، معلمان مقطع ابتدایی.

۱- مقدمه

تنش شده، در برابر مشکلات از توان بالایی برخوردار باشند، به دیدگاه روشنی در مورد خود برسند و کمتر تحت تأثیر وقایع روزانه قرار بگیرند، لذا این گونه افراد دارای سلامت روانشناختی بالاتری نیز هستند. سلیگمن (۲۰۰۰)، معتقد است که سرمایه روانشناختی، جنبه های مثبت زندگی آدمی را در بر می گیرد. او معتقد است که سرمایه انسانی و اجتماعی آشکار بوده، به آسانی قابل مشاهده است و می توان آن را به سادگی اندازه گیری و کنترل کرد. در حالی که سرمایه روانشناختی، بیشتر بالقوه بوده، اندازه گیری و توسعه آن دشوار است. بنابراین سرمایه روانشناختی شامل درک شخص از خودش، داشتن هدف برای رسیدن به موفقیت و پایداری در برابر مشکلات تعریف می شود (بهداری خسروشاهی و همکاران، ۱۳۹۱).

در این میان، اولیو (۲۰۰۶)، نشان داد سرمایه روانشناختی با سرمایه اجتماعی رابطه مثبت دارد، لکن با تغییر منظر تبیینی (از روانشناختی به جامعه شناختی) کوپر (۲۰۰۵)، نشان داده است که سرمایه اجتماعی بر سرمایه روانشناختی اولویت دارد. لذا فقدان یا ضعیف بودن سرمایه اجتماعی به انزوای فرد و فردگرایی منفی منتهی می شود و نهایتاً به تضعیف سرمایه روانشناختی منتهی می شود. سرمایه اجتماعی، شبکه ای از روابط و پیوندهای

روانشناسی مثبت نگر به عنوان رویکرد تازه ای در روانشناسی، بر فهم و تشریح شادمانی و احساس ذهنی بهزیستی و همچنین پیش بینی دقیق عواملی که بر آن ها مؤثرند، تمرکز دارد. از منظر روانشناسی مثبت، عدم وجود نشانه های بیماری روانی، شاخص سلامتی نیست. بلکه سازگاری، شادکامی و اعتماد به نفس و ویژگی های مثبتی از این دست، نشان دهنده سلامت بوده، هدف اصلی فرد در زندگی، شکوفایی قابلیت های خود است. بنابراین روانشناسان مثبت گرا، بر وجود ویژگی های مثبت و رشد توانایی های فردی تأکید دارند و جنبه مثبت روانی فرد را در نظر می گیرند (بهداری خسروشاهی و همکاران، ۱۳۹۱).

سرمایه روانشناختی یکی از شاخص های روانشناسی مثبت گرایی می باشد که با ویژگی هایی از قبیل باور فرد به توانایی هاییش برای دستیابی به موفقیت، داشتن پشتکار در دنبال کردن اهداف، ایجاد اسنادهای مثبت درباره خود و تحمل کردن مشکلات تعریف می شود (لوتانزو همکاران، ۲۰۰۴). همچنین برخوردار بودن از سرمایه روانشناختی افراد را قادر می سازد تا علاوه بر مقابله بهتر در برابر موقعیت های استرس زا، کمتر دچار